

Ministerie van Financien
t.a.v. Dhr. W. Bos en S. Voortman
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Amsterdam, 9 september 2008

Geachte heer Bos, mevrouw Voortman,

naar aanleiding van mijn verzoek d.d. 20 mei jongstleden omtrent de openbaarmaking van documenten die betrekking hebben op het project Gezamenlijke Ontwikkeling Uniforme rijksDesktop, en het antwoord daarop van de directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken mevrouw mr. Drs. S. Voortman in haar brief namens de Minister van 29 augustus jongstleden, wil ik graag bij deze een bezwaarschrift indienen, en verzoeken om vrijgave van alle 121 resterende documenten.

Als grondslag voor mijn bezwaarschrift dienen de volgende zaken:

1. U geeft aan dat persoonsgebonden gegevens en zakelijke belangen in de weg staan van het vrijgeven van stukken 1 tot en met 114. Het is een moeilijk te rechtvaardigen uitgangspunt dat uw ministerie een beroep doet op de bescherming van de persoonlijke levensfeer, waar zij op andere plaatsen die bescherming structureel ontkent - bijvoorbeeld door kleine ondernemers te dwingen om met een aan hun BSN gerelateerd fiscaal nummer in de openbaarheid te treden. De normale gang van zaken (zoals ook gehanteerd bij document 115 en door onder meer het ministerie van EZ, van wie ik een uitgebreid pakket documenten mocht ontvangen) is om dergelijke gegevens te anonimiseren, en alsnog openbaar te maken. Bovendien gaat het om officiële zakelijke correspondentie, waarvan u zelf op pagina een van uw brief dd. 29 augustus aangeeft dat u toestemming hebt gevraagd aan de betrokkenen.

Het doel van mijn WOB-verzoek is om te achterhalen in hoeverre de directe en indirecte sturing door de projectleiding heeft geresulteerd in de huidige ongewenste situatie. Bij de aanbesteding is door drie van de vijf aangezochte bedrijven op voorhand een aanzienlijke investering gedaan om in te schrijven op het project. Gedurende het aanbestedingstraject is daarbij gebleken dat de functionele eisen die in eerste instantie gesteld werden niet in overeenstemming zijn met de uiteindelijke aanbesteding en het

Programma van Eisen en Wensen. Alle bedrijven die zich bij hun initiële beslissing om te investeren in het traject baseerden op het door het kabinet ondersteunde actieplan "Nederland Open in Verbinding", hebben zich daarbij moeten terugtrekken.

Al in 2007 was voorafgaand aan de contraexpertise duidelijk dat de aanbesteding problematisch zou worden, en de aanbevelingen van de contraexpertise om dat te bezweren zijn niet allemaal opgevolgd. Het is nu zaak om te achterhalen of er sprake is geweest van een onzorgvuldig proces, een aanzienlijke kennisachterstand bij de projectleiding of van een bewust misleidende strategie die erop gericht was om bepaalde aanbieders te bevoordelen. Dat kan alleen door de volledige correspondentie in kaart te brengen, en daarbij zijn van bijzonder belang de vragen die gesteld zijn en inhoudelijke motivaties van de bedrijven om zich terug te trekken. Dit betreft tenminste 4, 5, 8, 15, 17, 23, 31, 35, 37, 38, 39, 46, 59, 63, 65, 67, 82, 84, 85, 86, 87, 91, 94, 104, 106, 107, 109, 110, 112, 113. Aan de hand van de historische gegevens en de correspondentie kan dan vervolgens een beeld ontstaan van de gang van zaken, wat van belang kan zijn voor een eventueel onderzoek naar omkoping of fraude.

2. Ik bestrijd uw claim dat de economische en financiële belangen van de staat niet gediend zouden zijn bij het vrijgeven van de informatie uit deze aanbesteding. Integendeel, er zijn goede redenen en ook de nodige feitelijke economische onderbouwingen om te vermoeden dat daarmee de staat een forse besparing op haar uitgaven - nu en in de voorzienbare toekomst - zou kunnen realiseren. Immers, door het actieplan "Nederland Open in Verbinding" neemt de concurrentie fors toe. Het is niet aan de orde dat u aangeeft dat in de toekomst "de Staat minder bedrijven als inschrijver binnen een aanbestedingsprocedure zal kunnen betrekken en derhalve in haar financiële belangen zal worden getroffen". Tijdens deze procedure heeft een meerderheid van de aanbieders zich na investering van tienduizenden zo niet honderdduizenden euro's moeten terugtrekken. Dat is het directe gevolg van een gemankeerde procedure, die nu juist het effect heeft waar u zich zorgen over maakt. Een belangrijke doelstelling van de WOB is dat er transparantie is over gemaakte fouten om deze in de toekomst te voorkomen. Een verwijzing naar het heimelijke karakter van de 'policy' van de Staat is onvoldoende redenen om van die doelstelling af te wijken. Een zwakke onderhandelingsstrategie van een of meerdere individuele ambtenaren zal bovendien door niemand representatief worden geacht voor de totale overheid. Derhalve verzoek ik tot volledige vrijgave van documenten 118 tot en met 120.

3. Ik bestrijd uw claim dat in notities die officieel opgeleverd zijn persoonlijke beleidsopvattingen kunnen bevatten die niet openbaar gemaakt hoeven te worden. De scheidslijn tussen persoonlijke mening en definitief overheidsbeleid is nu juist die oplevering. Dat is het verschil tussen het gesproken woord en het schrift. De geschetste scenario's in bijlage 8 van document 115 bieden een inzicht in de gepercipieerde tekortkomingen vanuit het eigen project door de projectleiding van GOUD. Document 116 dient vrij te worden gegeven omdat het ontoelaatbaar is dat persoonlijke beleidsopvattingen zijn gepresenteerd als feitenmateriaal. Indien er een toelichting op nodig is van de betreffende persoon, dan zie ik die graag tegemoet.

4. Ik bestrijd ten volle uw lezing dat voor document 117 geldt dat een zakelijke conceptovereenkomst als een persoonlijke beleidsopvatting gezien moet worden. Het lijkt mij een onverkwikkelijke en ongezonde zaak dat het ene bedrijf beschikt over inzicht in hoe de staat onderhandelt, en dat andere aanbieders daarover in het duister moeten tasten. "Security by obscurity" leidt tot een scheve verhouding tussen de aanbieders, en daarmee tot kosten voor de overheid.

5. Ik bestrijd uw claim dat voor document 121 en 122 het vrijgeven van een Active Directory-ontwerp zou leiden tot een additioneel securityrisico. Iedere netwerkspecialist kan ook zonder deze gegevens al precies vertellen hoe deze eruit ziet en welke software u hiervoor gebruikt - dat is het gevolg van de keuze voor een merkgebonden oplossing van een monopolist die slechts een enkel product in de markt heeft. Het gaat mij ook niet om de namen van organisatieonderdelen, maar alleen om de technische beschrijving van de verschillende lagen in het ontwerp. Doel is om aan te kunnen tonen dat het ontwerp door de leveranciersspecifieke manier van aanleveren onnodig het actieplan van het kabinet in gevaar heeft gebracht.

Graag zie ik van u bevestigd dat er geen correspondentie is geweest tussen de projectleiding en juristen binnen het ministerie van Justitie en/of andere betrokken ministeries over het eventueel stopzetten of niet door laten gaan van de aanbesteding en de risico's die aan voortzetting ervan kleven?

Zelfs na het aanleveren van bovenstaande informatie denk ik dat er nog de nodige informatie nodig is om een reconstructie te kunnen maken van de gang van zaken. In aanvulling op mijn oorspronkelijke WOB-verzoek dien ik daarom bij deze een nieuw WOB-verzoek in:

- om alle de correspondentie vanuit de projectleiding richting de betrokken commerciële partijen samenhangend met de besproken stukken vrij te geven (feitelijk de ontbrekende helft van de correspondentie)
- alle interne periodieke evaluaties over de stand van zaken van GOUD die vanuit het project zijn opgesteld richting leidinggevenden en andere betrokkenen vanaf het begin van het project
- de correspondentie van en met externe betrokkenen en niet-betrokkenen die aanleiding was tot het instellen van de contra-expertise door VKA, en eventuele correspondentie met ministeries daarover

Ik zie uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Michiel Leenaars

Directeur Strategie
Stichting NLnet

Kruislaan 419

1098 VA Amsterdam

The Netherlands

tel. +31 20 888 4252

fax. +31 20 888 4373